

אגרת מבוארת

גליון ח

הערות לספר 'קרית ספר' לרבינו המאירי

סיבת כתיבת החיבור • כתיבת ס"ת ושם ה' לשמה • הפטרות תלתא דפורענותא

מאת כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

יור"ל ע"י מכון

אנכ"י

אנא נפשי כתבית יחבית
מכון לעיון ופיענוח כתבי כ"ק אדמו"ר זי"ע

ימי בין המצרים

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושש לבריאה
שנת הקהל

תשע"ו © 2016

כל הזכויות שמורות

אנוכי

אנא נפשי כתבית יחבית
מכון לעיון ופענוח כתבי ב"ק אדמו"ר זי"ע

מכון למחקר תורני, עיון, פענוח והוצאה לאור מכתבי וכתבי-יד קודש

כ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל שניאורסאהן מליובאוויטש זי"ע

www.anochi.net | info@anochi.net | +972-54-306-2246

רוזובסקי 9/14, פתח-תקוה, ארץ הקודש

פתח דבר

לקראת שבת-קודש פרשת מסעי-חזק, הננו מוציאים לאור קונטרס 'אגרת מבוארת' גליון ח - הכולל אגרת קודש מכ"ק אדמו"ר זי"ע כדלקמן:

- מכתב מיום כ"ה מר-חשון תשי"ז¹, ובו הערות לספר 'קרית ספר' לרבינו מנחם בן רבי שלמה המאירי², מהדורת הרב משה הרשלר³.

1. אגרות-קודש חלק יד עמ' קיד-קטו.

2. רבינו מנחם בן שלמה המאירי (ה'ט-ה'עה) הי' מגדולי חכמי ישראל הראשונים שבפרובנס, חיבר ספרים רבים בפירוש התלמוד ובהלכה ועוד, אך בעקבות גירוש היהודים מצרפת באותם ימים, נותרה תורתו העשירה ספונה בכתבי יד במשך מאות רבות בשנים (למעט דבריו שהובאו ב"שיטה מקובצת").

בדורות האחרונים זכינו לגילוי כתביו הרבים, כשגולת הכותרת שבהם הוא "בית הבחירה" – חיבור המקיף של המאירי על שלושים וחמישה מסכתות בש"ס, בו נגלה כוחו של המחבר באיסוף פירוש התלמוד ובשיטתו המקורית והבהירה בהלכה ובתלמוד. בין חיבוריו ניתן למנות גם את 'מגן אבות' העוסק במנהגי פרובנס; פירושו למסכת אבות, אלי' הקדים הקדמה הסוקרת את השתלשלות התורה שבעל-פה; 'חיבור התשובה' – פירוש למשלי ותהילים ובו סוגיות ועיונים יסודיים בענייני תשובה; 'קרית ספר' – הלכות כתיבת ספר תורה, ועוד.

3. הרב הגאון רבי משה הרשלר ז"ל (תרפ"ב-תנש"א) הי' מגדולי הת"ח ומהדירי כתבי רבותינו הראשונים בדור האחרון, חוקר ועורך תורני, בין היתר ערך כתב עת תורני בענייני הלכה ורפואה, מיוזמי 'אוצר מפרשי התלמוד', חבר מערכת 'אנציקלופדי' תלמודית' וראש 'מפעל התלמוד הישראלי השלם'.

נולד בכפר סבא להוריו הרב בנימין ומרת הענדיל ע"ה, בגיל צעיר הבחינו הוריו בכישורונותיו הברוכים ושלחו אותו ללמוד תורה בירושלים. הוא התגורר בבית הסב, בשכונת שערי חסד. הסבא, הרב ברוך מרדכי אטינגר הי' מלמד בישיבת 'עץ חיים', ושם למד רבי משה והי' מתלמידי הגאון רבי איסר זלמן מלצר ע"ה. עם הקמתה מחדש של ישיבת מיר בירושלים לאחר מלחמת העולם השני' ועליית ראש הישיבה רבי אליעזר יהודה פינקל לארץ ישראל, נשלח ע"י הרא"ז יחד עם קבוצת תלמידים ללמוד בישיבה זו. עם הגיעו לפרקו, נשא לאישה את מרת רחל בת הרה"ג אלתר יהודה יברוב מיקירי ירושלים, ור"מ בישיבת 'עץ חיים'.

עסק בההדרת כתבי הראשונים, ונחשב כאחד מהבולטים בתחום זה, ואף כמח' תחום זה. במשך חייו ההדיר קרוב ל-50 מספרי הראשונים, רבים מהם כאלה שנדפסו לראשונה מכתבי יד. זכה במספר פרסים לספרות תורנית. ובשנות המ"ב-נו"ן הוציא לאור כתב עת מיוחד בשם 'גנוזות' שעסק בפרסום כתבי יד של הראשונים.

יום את מפעל 'אוצר מפרשי התלמוד', מפעל מונומנטלי בו מרוכזת תחת קורת גג אחת בעריכה תמציתית כל הספרות הפרשנית על הש"ס, והשתתף בעריכת כרכיו הראשונים עם ידידו הרב יוסף בוקסבוים ז"ל. הי' עורכו הראשון של כתב העת התורני 'מוריה' שבהמשך שנות קיומו יצא לאור במסגרת 'מכון ירושלים' בראשו עמד הרב בוקסבוים.

עוד מיצירתו בתחום ההלכה: חמשת כרכי הקובץ ההלכתי-רפואי 'הלכה ורפואה', וספרו 'תורת ריבית' המסכם את הלכות איסור ריבית והיתר עסקה, אותו כתב בשיתוף עם חתנו הדיין הרב אליהו רפאל היישריק שי'.

הספר הנדון באגרת שלפנינו, מהווה חיבור מיוחד על הלכות ספר תורה, הכולל כל ההלכות מעיבוד הקלף וכתובתה ועד קריאתה. ראה רבינו המאירי שהלכות אלו רבים בהם הספקות והמחלוקות, ומרובים בהם הדברים המסורים במסורת וקבלה, ומתוך כך רבים בהם השיבושים, עמד וחיבר חיבור זה כדי לקבוע מסמרות לדורות הבאים. עם זאת החיבור, התפשט מיד בין הפוסקים והלומדים, בתחילה בצרפת, ומשם לארצות השכנות בצפון ובדרום, וכמדומה שמבין ספרי המאירי, הוא החיבור היחיד שזכה לתפוצה כה רבה, להיותו מורה הלכה ועיניים לכל דורש⁴.

נדפס לראשונה באיזמיר בשנת תרכ"ג ע"פ כתב-יד, ושוב נדפס שם בשנת תרמ"א. בשנת תשט"ז ההדיר הרב משה הרשלר ז"ל מחדש ספר זה, במהדורה זו תוקנו טעויות הדפוס, נפתחו ראשי-התיבות שהיו מרובים בדפוסים הקודמים, ונוסף מבוא לספר והערות עם ציונים ומקורות.

על שמו נקרא 'מכון הרב הרשלר למחקר ולהוצאה של ספרות תורנית' שהוציא לאור בין היתר את חידושי הרמב"ן על התלמוד בשבעה כרכים.

בחלק ג של ספרו 'הלכה ורפואה' (ירושלים תשמ"ג, עמ' נח ואילך), הביא אגרת-קודש כ"ק אדמו"ר זי"ע להגרש"י זוין ע"ה, מחודש אלול ה'תשכ"ח, בה מעודד את היוזמה להקים ספרי' בישיבת תורת-אמת בירושלים – על שם רבי ברוך מרדכי אטינגר מבוברויסק, מגדולי תלמידי אדה"ז (אודותיו – 'תולדות ברוך מרדכי', הוצאת מכון אהלי שם, תשס"ח).

בשולי אגרת רבינו הוסיף הרמ"ה וכתב בנימה אישית: "אמר העורך, מכיון שהדפסת ספר זה נשלם ביום השנה והיארצייט של אמי מרת הנדיל הרשלר ז"ל. . . מצאתי לנכון לכבד זכרה, להזכיר שושלת הדורות עד לסבא קדישא הגה"ח רבי ברוך מרדכי מבוברויסק זצ"ל, ולהביא את מכתבו של כבוד האדמו"ר מליובאוויטש שליט"א לגרש"י זוין זצ"ל על הקמת יד ושם לגרב"מ זצ"ל" (ומדברי הרמ"ה שם, עולה שהוא דור שישי לגרב"מ).

במהלך השנים השתתף באופן קבוע ופעיל בכתיבת חידושי תורה בספרים שיצאו לרגל יום הולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע, וכן בקבצים וספרים שיו"ל לרגל חגיגות הרמב"ם בהמשך לתקנת רבינו. בתקופה מסויימת בשנות המ', כתב הערות על הרמב"ם, אותם פרסם בבמה התורנית 'הערות וביאורים, היו"ל מטעם ישיבת ליובאוויטש – 'אהלי תורה' שבניו יורק, מהערות אלו ניכר שהי' מתעדכן מהנאמר בהתוועדויות רבינו, כפי שעולה מציוניו שם.

בראש-חודש תמוז תש"ג, עבר הרמ"ה ב'חלוקת דולרים' אצל רבינו, ונשאל ע"י רבינו האם הוא 'הרשלר מהספרים', וכשסיפר שמהדיר שני ספרים של רבינו יונה על מסכת בבא-בתרא, נענה רבינו ואמר – איתא בזהר (ראה זח"ג קצח, א. ולקוטי לוי"צ לזהר שם עמ' תא) ש"בבא בתרא הוא סיום הגלות", ואיחל ש"תהי' אפוא ה'בבא בתרא' של הגלות".

4. ע"פ המבוא לרמ"ה בקרית ספר שם.

בהערות על מהדורת הרב הרשלר, דן רבינו בהשערת המהדיר בהקדמת המחבר, ומבאר שסיבת חיבור הספר היא כתוצאה מגלות בני ישראל לאחר חורבן ביהמ"ק, וכן מעיר על חידושו של המאירי בענין הפטרות תלתא דפורענותא – מענייני דיומא.

בקונטרס זה באה אגרת רבינו, כשבשול"י נוספו פענוחים, הערות וביאורים בדרך אפשר.⁵

• •

לחביבותא דמילתא, מובאים התצלומים הבאים בפרסום ראשון: (1) מכתב רבינו עם הוספות בכתב-יד-קודש, ככל הנראה במהדורתו האחרונה בטרם הוקלד ונשלח אל הרמ"ה. (2) שער הספר – העותק ששלח המהדיר לרבינו. (3) הקדשת הרמ"ה לרבינו, אותה כתב בראש הספר, כשלצידה הוסיף רבינו בכת"ק את כתובת המחבר.

תודתנו נתונה בזה להרה"ת ר' שלום דובער לוין שי' והרה"ת ר' יצחק וילהלם שי', מספריית אגודת-חסידי-חב"ד ליובאוויטש שבניו יורק, על עזרתם הרבה בהמצאת חומרים אלו.

כן תודתנו נתונה להנהלת הוצאת הספרים קה"ת, על הרשות להדפיס את האגרת.

מערכת מכון אנכ"י

ערב שבת-קודש פרשת מסעי-חזק, ה'תשע"ו, שנת הקהל
מאה וחמישים להסתלקות הילולא של אדמו"ר ה'צמח צדק'
פתח-תקוה, ארץ-הקודש

5. לפני כל נושא באגרת רבינו, הוספנו כותרות בחצאי אריה, כדי להקל על המעיין.

תוכן העניינים

הערות לספר 'קריית ספר' 7

סיבת כתיבת החיבור / 'לשמה' בכתיבת ספר-תורה ובכתיבת אזכרות /
הפטרות תלתא דפורענותא - שיטת המאירי

תצלומים, כתבי-יד וכתבי-יד-קודש 12

הערות לספר קרית ספר

ב"ה, כ"ה מ"ח, תשי"ז

ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ כו' הרב מו"ה משה שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת הספר קרית ספר, אשר הו"ל בתוספת אונים לקופה¹. ויישר חילו בהפצתן של תורתם של ראשונים, אשר הם כמלאכים וכבני אדם², וכפירוש השל"ה³ אדם מלשון אדמה לעליון, כי קמאי הוו קא מסרי נפשיהו על קדושת השם (ברכות כ, א⁴).

1. ראה יבמות כא, א: קודם שבא שלמה היתה תורה דומה לכפיפה שאין לה אונים עד שבא שלמה ועשה לה אונים. וברשי (ר"ה אונים): של קופה לאחוז בהן הקופה ומשתמרת שלא תפול.

2. ראה שבת קיב, ב. תוד"ה צדיקים – חולין ה, ב. וראה לקו"ש חט"ו ע' 281 הערה 14. וש"נ.

בדיוק הלשון 'כמלאכים', ראה אגרות-קודש חכ"ד ע' שג (בהערה): בכ"ף הדמיון, כי תורה (ופס"ד) לא בשמים היא, ואך רבותינו הם עמודי הוראה ומהם חק ומשפט יוצא לכל ישראל.

3. של"ה ג, רע"א. כ, ב. שא, ב. וראה גם עשרה מאמרות (לרמ"ע מפאנו) מאמר אם כל חי ח"ב סל"ג (קצג, ב). מאמרי אדמו"ר האמצעי דברים ח"א ע' קכב. וש"נ.

4. בגמ' שם מקשה רב פפא לאבבי "מאי שנא ראשונים דאתרחיש להו ניסא, ומאי שנא אנן דלא מתרחיש לן ניסא"? ואת"ל שזהו משום שלמדו יותר תורה, הרי בזמן רב יהודה למדו רק סדר נזיקין ואילו בדורו של רב פפא למדו כל ששה סדרי משנה, ומכל מקום מצינו שבעת עצירת גשמים ה' רב יהודה חולץ נעלו משם עינוי ומיד היו יורדים גשמים, ואילו בדורות שאחריו גם כשהיו צווחים ומתפללים לא היו משגיחים בהם? השיב אבבי לרב פפא, "קמאי הוו קא מסרי נפשיהו אקדושת השם אנן לא מסרינן נפשין אקדושת השם".

וגדול תלמוד שמביא לידי מעשה⁵, הוראה למעשה בהנהגת כל החרד לדבר ה" גם בימינו אלה, ועיי"ש ברש"י ד"ה בנזקין, השתא איירי נמי במי שמבזה עצמו על קדושת השם⁷.

ולחביבותא דמילתא עברתי בסמיכות לקבלת הספר בין דפי הספר עכ"פ בחפזה, ומועתק לקמן איזה הערות.

בברכת הצלחה בעבודת החזקת והפצת היהדות האמיתית להרמת קרן ישראל סבא⁸.

נ. ב.

[סיבת כתיבת החיבור]

בהתחלת הקדמת הספר: אשר התעו אותי וכו"⁹ – כת"ר מביא רא"י מזה – במבוא סעיף ד' – לזמן כתיבת הספר, שמזה מוכיח שנכתב בזמן "גירוש היהודים מצרפת,

5. קידושין מ, ב.

6. ע"פ לשון הכתוב – ישעי' סו, ה.

7. ברש"י שם מבאר מפני מה נקט בגמרא סוגיא זו כאן, "והאי מילתא נקט הכא משום דמיירי שמוסרין נפשם על קדושת השם, ועד השתא איירי נמי במי שמבזה עצמו על קדושת השם, לפשוט כלאים בשוק", דסוגיא הקודמת (יט, ב) עוסקת בדין "המוצא כלאים בבגדו פושטו אפילו בשוק".

כוונת הדברים: רבינו מדייק בדברי רש"י שמקשר ("השתא איירי נמי") בין מסירות נפשם של הצדיקים ובין מי שמבזה עצמו על קיום מצוה, שמכך יש ללמוד שהנהגת הראשונים היא הוראה למעשה לכל אדם, כי הדין של המוצא כלאים בבגדו שייך לכל אדם.

8. ראה אגרות-קודש ח"י עמ' שסא – ביאור לנוסח זה.

9. אמר מנחם בר שלמה לבית מאיר – כאשר התעו אותי אלקים מבית אבי, בחרות עלי אפו, וחמתו אכלה כל סביבי. אותי נהג ויולך חשך ולא אור, נתן בני פלטים ובנותי בשבי. . ויהי לאבל כנורי, לקול בוכים עוגבי. . ובני עמי גורשו מהסתפח בנחלת ארץ הצבי, וילכו בלא כח לפני רודפי ומשובבי, נע ונד בארץ אויבי, מהרסי ומחרבי. הומה לי ליבי, שאגה לו כלביא, רפו ידי, מעי אחילה, נמס ליבי בקרבי. לא עצרתי כח, ונשמח לא נותרה בי. . ימים רבים לישראל ללא רועה בינה והשכל מורה ורוב דעה. . אף אין מגיד, אף אין משמיע אין מבין שמועה. . אשוטט בחוצות אי' שוקל אי' סופר. . מעין לבבי נכסף כי מי יודע מדת ימי. ארעב לשמוע את דברי ה'. . הסופרים לא כונו במכתבם כראוי ולא דקדקו בנאות, הרבו לפשוע הוסיפו בשגיאות, עד כמעט לא נמצא ספר התורה מוגה כמשפטה זולתי בקצת פאות. . ולכן נעיתי חצני בפחד ובמורא, כי קנאתי לשם ה' ולכבוד התורה. . והשתדלתי לתקן המעוות. . ואם ידעתי מעלת הראשונים וכי קטנם ממתני עבה וכו'.

במבוא כתב המהדיר (עמ' ז): ספר זה נכתב בימים קשים, אחרי גירוש היהודים מצרפת בשנת ה' אלפים ששים ושש לבריאת העולם, רבינו חורת מאורע עגום זה בראש ספרו ומקונן. . רבינו לא הי' בין המגורשים,

(ואף ש)רבנו לא הי' בין המגורשים, מדבר על הכלל כולו". אבל לפי זה אינו מובן הבא לאחרי זה בהקדמת המחבר, נתן בני פליטים ובנותי בשבי, גורשו מהסתפח בנחלת ארץ הצבי כו' ימים רבים כו'¹⁰. ועוד כמה ביטויים הבאים לאחרי זה.

ולדידי, ובפרט ע"פ מ"ש כת"ר שרבנו מדבר על הכלל כולו, כוונת המחבר הוא לבאר הסיבה על שלא נמצא ס"ת מוגה כמשפטה כו' – שמזה מסובב הכרח בספר כזה – שהמצב בא ע"י שהלכו ישראל בגולה ונתמעטו הלבבות וכו'¹¹. וזהו כוונתו במ"ש אשר התעו אותי אלקים מבית אבי היינו ארץ ישראל וכמ"ש אח"כ ארץ הצבי, ומיושב כל הנ"ל¹².

שכן על יהודי פרפיניאן עיר מושבו, לא חלה הגזירה, אולם קינתו זו, היא על יהודי צרפת, ורבינו מדבר על הכלל כולו.

10. רבינו מציין שלושה ביטויים מתוך קינת המאירי בראש ספרו המעידים על כך שאין כוונתו לתאר את גירוש יהודי צרפת באותה עת, אלא לקינה על מצב הגלות בכלל (כדלקמן בפנים):

נתן בני פליטים ובנותי בשבית – כאמור בדברי המהדיר לא הי' הגירוש במקומו של המאירי, ולכן סביר להניח שאין התיאור מתייחס למאורע זה.

בני עמי גורשו מהסתפח בנחלת ארץ הצבי – ארץ ישראל נקראת בשם 'ארץ הצבי' (עיין גיטין נו, א), ומכאן שכוונת המאירי היא לגירוש בני ישראל מארצם ולא מצרפת.

ימים רבים לישראל ללא רועה – מכאן שלא מדובר על אירוע מסוים באותה תקופה.

11. ראה בהמשך הקדמת המאירי: וסבת המחלוקת הנמצאים בין הספרים הוא, אמנם מה שהתחלנו לבאר שבזמן הגליות הראשונים אבדו הספרים ונטלטלו החכמים, והבקיאים במקראות ספו תמו, ובהגיע תר אנשי כנסת הגדולה ואמץ השם את לבבם להחזיר התורה לישנה, מצאו מחלוקת בין הספרים, והלכו בהם אחר הריב וכו'.

12. כוונת הדברים: לפי דעת המהדיר, מטרת קינת המאירי בראש ספרו היא לתאר את מאורעות הזמן בו כתב את חיבורו, ולפיכך מוצא בכך ראי' כי הספר התחבר בתקופת גירוש יהודי צרפת. אך לדעת רבינו קינת המאירי עוסקת בגלות עם ישראל בכלל, ואין כוונתו לתאר את זמן החיבור, אלא לתאר את סיבת החיבור ולבאר מהו הגורם לכך שלא נמצאו ספרי תורה מוגהים כראוי, דבר שעורר אותו לכתוב חיבור בהלכות סת"ם.

יש לציין שמהמשך דברי המאירי בספרו (הובאו במבוא שם) נראה שחיבורו זה אכן נכתב בתקופת גירוש יהודי צרפת, כאשר הגיע לידו ספר-תורה של רבינו הרמ"ה, ככל הנראה ע"י יהודי צרפת המגורשים שמצאו מקלט בעירו של המאירי. אך הערת רבינו היא שאין להוכיח זאת מקינתו בראש הספר, שאינה עוסקת בכך.

[לשמה' בכתיבת ספר-תורה ובכתיבת אזכרות]

מ"א ח"ב¹³: דלשמה היינו – לשם תורת ישראל והאזכרות לשם קדושת השם. ובסוף החלק: לשם תורת משה כו'¹⁴. והנה סברא לומר דאין נפק"מ בין האומר תורת משה (וכל' הרא"ש¹⁵) או תורת ישראל (כל' הסמ"ג¹⁶). ולכן הביא ב' הלשונות. אבל צ"ע א) אם דעת המחבר שאין מספיק אמירתו תורה לחוד. ב) מקורו שקדושה מזכירים רק באזכרה.

13. =מאמר א חלק ב.

14. בקרית ספר (עמ' יח): שהכתיבה בס"ת ותפילין צריכין כתיבה לשמה. ואעפ"י שאמרו בפרק הנזקין (נד, ב) ס"ת שכתבתי לפלוני אזכרות שבה לא כתבתים לשמו, דאלמא שאר התורה מיהא אינו צריך כתיבה לשמה, אינו כן שהאזכרות צריך לכוין לבו בכל א' וא' בפרט לשם קדושתו, אבל שאר התורה צריך שבשעה שמתחיל לכתוב יכתבנה לשם ס"ת דרך כלל. ויש אומרים שאף האזכרות דיין בכתיבה לשמה דרך כלל ושיכוין בתחילת הכתיבה שיכתוב הספר לשם תורת ישראל, והאזכרות לשם קדושת השם.

ובסוף חלק ב (עמ' כג): צריך שיכוין בתחילת הכתיבה לשם תורת משה . . ובכתיבת האזכרות לשום קדושת השם.

15. ראה הלכות קטנות הלכות ספר-תורה סימן ד: שמתחיל לכתוב ס"ת יאמר ס"ת זה אני כותב לשם קדושת תורת משה ותו לא צריך. אמנם בשעת כתיבת האזכרות, צריך שיחשוב לשם קדושת השם.

16. מ"ע כה: צריך שיאמר בפירוש בתחלת הכתיבה שיכתוב הכל לשם תורת ישראל, ואזכרות שלו לשם קדושה.

– ובשני אלו יל"ע בטושו"ע או"ח סל"ב ויו"ד סרע"ד¹⁷. ובמקורות שנשמנו שם¹⁸.

[הפטרות תלתא דפורענותא - שיטת המאירי]

בסופו¹⁹: ראשי מטו"מ בדברי ירמ' ושבת שלפני ת"ב כו' ובמקום שמפסיקין מטו"מ כו²⁰. – עפ"ז כשאין מפסיקין מטו"מ מפטירין רק ב' דפורענותא ובש"פ פנחס אף שהיא בבין המצרים מפטירין בדומה!²¹

17. כוונת הדברים: המאירי מביא מחלוקת הסמ"ג והרא"ש האם יש לכוין בכתיבת כל אזכרה, או לכוין על קדושת האזכרות רק בתחילת כתיבת הספר. ואילו לגבי כתיבת שאר תיבות התורה, הדעות שוות שיש לכוין רק בשעה שמתחיל לכתוב. אמנם, אף שבדעה הראשונה הזכיר "כתבה לשם ספר תורה", מכל מקום בדעה השני' חזר ופירש "שיכתוב הספר לשם תורת ישראל", וכן בהמשך חיבורו "לשם תורת משה".

והנה בשו"ע או"ח כתב (סל"ב סי"ט): בתחילת הכתיבה יאמר בפיו אני כותב לשם קדושת תפילין, ומלבד זה בכל פעם שכותב אזכרה צריך לומר שכותבה לשם קדושת השם. ובשו"ע יו"ד (סרע"ד ס"א – לגבי כתיבת ס"ת) כתב: צריך שיאמר הסופר כשיתחיל לכתוב ספר זה אני כותב לשם קדושת ספר תורה ומספיק לכל הספר.

ומעיר רבינו שיש לעיין:

(א) מכיון שהמאירי דייק לכתוב את לשונות הראשונים "תורת משה" ו"תורת ישראל", בשונה מלשון המורגל בפוסקים (כמו בטור ושלחן ערוך הנ"ל) שכתבו בסתמא לשם תפילין ולשם ספר תורה, יש לברר האם דעתו שאכן צריך לכוין בפירוש לשם תורתנו.

(ב) כאשר המאירי מביא דברי הרא"ש (הובא לעיל הערה 15) לחלק שבאזכרות יש לכוין בכל פעם ובשאר הספר די לכוין דרך כלל, הוא משנה מלשון הרא"ש "לשם קדושת תורת משה" וכותב "לשם ספר תורה", והיינו דס"ל שמלבד האזכרות אין צריך לכוין בשאר הספר לשם קדושת הספר תורה. ואולי דקדק כן בלשונו של הסמ"ג (הובא לעיל הערה 16). שלא הזכיר קדושת כוונת כתיבת שאר הספר. ויש לעיין מה המקור לחילוק זה.

18. ראה אנציקלופדי' תלמודית ערך אזכרות, ח"א עמ' תכד-ה. וש"נ. וראה לקוטי-אמרים תניא פמ"א בסופו (נח, ב): "הריני כותב לשם קדושת ס"ת".

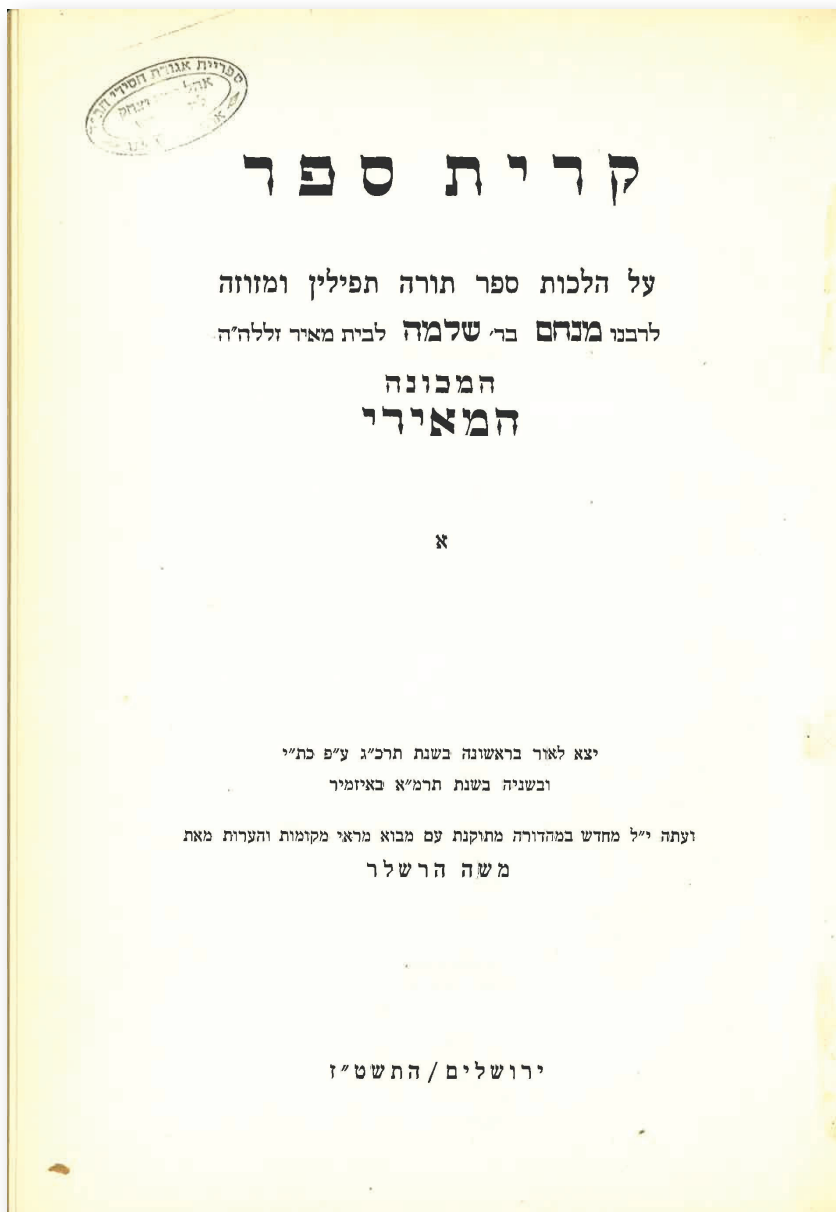
19. בהבא לקמן – ראה אנציקלופדי' תלמודית ערך הפטרה, ח"י עמ' יח-כ. וש"נ.

20. בקריית ספר מאמר חמישי חלק שני עמ' צו ("בסדור הפרשיות שבכל ימי הקריאה ואפטרותיהם* בכל הימים שיש בהם הפטרה"): נהגו לפני תשעה באב להפטיר בתוכחות, ראשי המטות ומסעי – בדברי ירמיהו. ושבת שלפני תשעה באב – בחזון ישעיהו. ובמקום שמפסיקין מטות ממסעי, מטות – בדברי ירמיהו, ומסעי – בחזון ישעיהו, ושבת איכה – באיכה היתה לזונה.

וראה שו"ע סימן תכ"ח ס"ח. לקוטי-שיחות ח"ט עמ' 61 בשוה"ג.

21. ראה שו"ע או"ח סימן רפ"ד ס"א.

(* ראה גיטין ס, א: "האי ספר אפטרותא". וראה ספר תקון יששכר לרבי יששכר בן מרדכי אבן סוסאן (ונצי' של"ט), עמ' נב, ב, שהוא משום שלאחריו היו העם נפטרים לבתייהם ("וגובריא אתפטריו").

תצלום שער הספר 'קרית ספר' העותק ששלח הרמ"ה אל רבינו

כ. אלול התשט"ז ירושלים

הערה

מוקטרו מוגש לכליב הוד קדושת
 אדוננו אדמו"ר מליובאוויטץ שליט"א
 ביקרא דאורייתא
 משה הרשלה
 ירושלים סנהדריה שיכון פאג"י
 גוש א מס 7

הקדשת הרמ"ה לרבינו, אותה כתב בראש הספר,
 כשלצידה הוסיף רבינו בכת"ק את כתובת המחבר

נוסח ההקדשה

בע"ה כ' אלול התשט"ז ירושלים
 מוקטר מוגש לכבוד הוד קדושת
 אדוננו אדמו"ר מליובאוויטץ שליט"א
 ביקרא דאורייתא
 משה הרשלה
 ירושלים סנהדריה שיכון פאג"י

רבינו הוסיף בכת"ק את כתובת הרמ"ה המדויקת
 (כפי שהייתה נהוגה בעת הקמת שיכון פאג"י):
 גוש א מס 7

לזכות

הת' דוד בן דניאלה שיחי'

להצלחה רבה בכל מעשי ידיו בגשמיות וברוחניות
בטוב הנראה והנגלה

לעילוי-נשמת האישה החשובה

מרת לאה בלומה ע"ה

בת ר' ראובן הי"ד

נלב"ע ביום השבת-קודש פרשת קרח

כ"ו סיון ה'תשע"ו

ת'נ'צ'ב'ה'

בקשר עם יום השלושים

•

נדפס ע"י ולזכות משפחתה

שיחיו לאורך ימים ושנים טובות ובריאות